

Kritiek op het Europees Octrooibureau Octrooien zonder waarde?

26.05.2023 - 00:00 uur

Foto: imago/STL

Om zijn inkomsten te verhogen, verleent het Europees Octrooibureau dubieuze octrooien, zeggen critici. Transparency International ziet structuren die corruptie in de hand werken.

Thomas Magenheim

Het door de octrooigemachtigde uit München beschreven voorbeeld maakt duidelijk wat er op het spel staat. Een farmaceutisch bedrijf ontwikkelde een pil tegen onvruchtbaarheid, liet deze beschermen bij het [Europees Octrooibureau](#) (EOB) en investeerde in de marketing ervan. Toen kwam een concurrent op de markt met een vermeend plagiaat. De octrooihouder stapte naar de rechter en verloor. De vermeende namaker kon een Amerikaans octrooi laten zien dat de onderzoekers van het EOB over het hoofd hadden gezien. Dit maakte hun eigendomsrecht waardeloos. "In extreme gevallen kan dit miljoenen schade opleveren", legt de octrooigemachtigde uit, die anoniem wenst te blijven. Hij werkt voor een van de grootste octrooigemachtigdenkantoren in Europa.

Alleen al het octrooieren voor verschillende landen kost een bedrag van zes cijfers en vele malen wordt dat bedrag geïnvesteerd in productie in afhankelijkheid van het octrooi. Er is een systeem van magere opbrengsten, klaagt de deskundige. Onderzoekers worden aangemoedigd om steeds meer octrooien te verlenen omdat dit de inkomsten van het bureau maximaliseert. Kwaliteitsonderzoek valt weg.

Michael Heisel hangt de grieven nog hoger op. "Wij zien structurele problemen bij de Epa die [corruptie](#) in de hand werken", zegt het Beierse hoofd van de anticorruptieorganisatie [Tranparency](#) International. Een element daarvan is volgens hem de raad van bestuur van de Epa, waarin 39 Europese landen vertegenwoordigd zijn en die geacht wordt het beheer van het bureau te controleren. Maar dit wordt in twijfel getrokken door een belangenconflict, waarschuwt Heisel.

Eenzijds neemt het bureau voor veel landen het octrooionderzoek over. Anderzijds ontvangen de staten een deel van de inkomsten van het bureau voor verleende octrooien. "De toezichhoudende instantie

De raad van bestuur is niet onafhankelijk van degene die gecontroleerd wordt, en dat kan niet werken", bekritiseert Heisel. De dienstvoorschriften van Epa ondersteunen deze mening. "De productiviteit moet verbeteren, heel snel, ...want productiviteit is het enige dat garandeert dat onze lonen op 26 betaald worden.

van elke maand," schrijft een Epa-directeur. De duidelijkheid van een octrooi is geen prioriteit, de uitvindingswerkzaamheid moet niet diepgaand worden onderzocht, gaat het verder. Het wordt snel onderzocht, positief beslist en veel erkend, betekent het.

Siemens behoort ook tot de critici

Deze praktijk is ook Siemens' octrooibaas Beat Weibel een doorn in het oog. Zijn bedrijf is de grootste Duitse octrooiaanvrager en initiatiefnemer van een industrie-initiatief met de afkorting IPQC. 20 grote internationale bedrijven zoals Siemens, Bayer of Nokia, maar ook kleinere bedrijven, hebben zich verenigd omdat ze vrezden voor effectieve octrooibescherming. "We hebben niets in

handen als octrooionderzoekers de stand van de techniek niet kunnen vinden en door interne tijdsdruk slechts onvolledig onderzoek kunnen doen," klaagt Weibel. Ook Siemens heeft soortgelijke ervaringen met Epa-octrooien. Vertegenwoordigers van IPQC en Office 2023 zijn twee keer bijeengekomen om problemen te bespreken en op te lossen. Maar dat schiet al niet op qua bekendheid. "De

De directie van het kantoor heeft kwaliteitsgebreken ontkend", betreurt de Siemensiaan. De Critici zwijgen ondertussen. "Wij vragen uw begrip voor het feit dat Epa hier geen commentaar op wil geven", legt een woordvoerder desgevraagd kort en bondig uit.

De gegevens spreken duidelijke taal. Siemens heeft bijvoorbeeld gedocumenteerd dat de tijd die aan octrooiaanvragen wordt besteed de afgelopen tien jaar met een derde is toegenomen. Tegelijkertijd is, volgens interne Epa-statistieken, de tijd die de onderzoekers per octrooionderzoek ter beschikking staat bijna gehalveerd, d.w.z. de omgekeerde ontwikkeling heeft plaatsgevonden. Als gevolg daarvan hebben degenen die octrooien aanvechten meer succes. Van 2015 tot 2021 is het herroepingspercentage gestegen van 41 naar 46 procent, aldus Siemens. Voor 2022 is in een studie van de leerstoel intellectuele eigendom van de Universiteit van Osnabrück een herroepingspercentage van bijna 50 procent vastgesteld bij de Epa Board of Appeal. Nog eens bijna 40 procent van de betwiste octrooien werd marginaal tot substantieel beperkt. Het is opvallend dat nog niet één op de tien herroepingen is gebaseerd op documenten die niet in de Epa-octrooidatabase konden worden gevonden, schrijven de auteurs van de studie. Dit betekent dat in negen van de tien betwiste gevallen het octrooi in de eerste plaats niet had mogen worden verleend als nauwkeurig was gezocht.

Naar interne klachten is niet geluisterd

"We hebben betrouwbare octrooien nodig, en daarvoor hebben de onderzoekers genoeg tijd en ervaring nodig", benadrukt een octrooideskundige van het farmaceutische bedrijf Roche in Zwitserland. Ook hij is lid van het IPQC. Epa - Vertegenwoordigers van het personeel ondersteunen de beschuldigingen uit het bedrijfsleven en het onderzoek. Naar buiten toe beweert de leiding van het bureau dat alles in orde is en bagatelliseert zij kwaliteitsgebreken of negeert ze helemaal, leggen zij uit. Slechts vier van de vijf vertrekkende controleurs worden vervangen, ondanks een toename van het werk. Interne klachten dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van het onderzoek worden niet gehoord.

"Het Bureau moet zorgen voor meer onderzoekers en meer onderzoekstijd," eist de octrooigemachtigde uit München ook. Een paar jaar geleden stuurden verschillende grote octrooibureaus een brandbrief naar het Bureau, waarin de afnemende kwaliteit van octrooien werd bekritiseerd. Dit is van de kant van het bureau ontkracht. "Er is niets gebeurd", betreurt de deskundige. Net als Transparency International ziet hij de raad van bestuur van Epa als problematisch.

Streven naar octrooitariëven

"Er zijn staten waarvoor dit een belangrijke bron van inkomsten is," zegt Weibel, die kritiek heeft op het optreden van het controleorgaan en zijn focus op de octrooitariëven. Octrooitrollen hebben dit ook ingezien en profiteren ervan. Dit zijn aanvragers die oppervlakkige octrooien aanvragen, die worden toegekend als het onderzoek slecht is, legt Heisel uit. Deze octrooien blokkeren vervolgens concurrenten. "Vooral China vraagt een groot aantal octrooien aan, en als die niet zorgvuldig worden onderzocht, kunnen Duitse bedrijven innovatiekansen mislopen. nemen," waarschuwt Heisel. Ook daarom blijft het IPQC volhardend. "We zullen niet opgeven", belooft Weibel in de strijd voor octrooikwaliteit.

Europees Octrooibureau

Organisatie

Het Europees Octrooibureau (EOB), met zijn hoofdkantoor in München, is een supranationale organisatie, geen EU-organisatie, die slechts aan een zeer beperkte jurisdictie van de staat is onderworpen in het Duitse land waar het zijn hoofdkantoor heeft. Het beheer van het Bureau,

onder president Antonio Campinos, wordt gecontroleerd door de Raad van Bestuur van het EOB. Deze bestaat uit vertegenwoordigers van de 39 Europese staten die lid zijn van de Europese Unie.

Octrooiverdrag zijn toegetreden. Deze vertegenwoordigers zijn gewoonlijk de hoofden van de nationale octroobureaus. Voor Duitsland is er een staatssecretaris van Justitie.

Octrooien

Met name octrooiaanvragen uit China nemen al jaren toe bij het Europees Octrooibureau. In 2022 bedroeg de stijging op deze basis ruim 15 procent tot meer dan 19.000 verzoeken om bescherming door Chinese uitvinders. Ter vergelijking: de aanvragen uit de VS namen slechts met drie procent toe tot een goede 48.000 verzoeken, terwijl die uit Duitsland met bijna vijf procent daalden tot 24.684 uitvindingen. Deze cijfers zeggen echter niets over de kwaliteit ervan.